

**A 2019/2020. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló**

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

Javítási-értékelési útmutató

1. Egészítse ki az alábbi mondatokat a megfelelő kifejezésekkel! 2 pont

- A) Rend: a társadalomban követendő **szabályok/normák** összessége és az ezeknek megfelelő állapot.
- B) Közbiztonság: az alkotmányos rendnek és az arra épülő jogrendnek a megfelelő működése, a társadalom tagjai **személy-** és vagyonsbiztonságának állam általi garantálása és megvalósulása.

2. Párosítsa a jogszabályok nevét a kiadásuk évével és számával! 5 pont

Írja a táblázat alatti pontozott vonalra a jogszabály betűjele mellé a megfelelő sorszámot! Figyeljen arra, hogy egy jogszabállyal több szerepel a táblázatban!

	jogszabály
A	a rendőrségről szóló
B	a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló BM rendelet
C	Büntető Törvénykönyvről szóló
D	a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról szóló
E	Polgári Törvénykönyvről szóló
F	a büntetőeljárásról szóló

sorsz.	év, szám
1.	2017. évi XC. tv.
2.	2012. évi C. tv.
3.	2013. évi V. tv.
4.	1994. évi XXXIV. tv.
5.	2012. évi II. tv.

A ...4...., B ...-...., C ...2...., D ...5...., E ...3., F ...1.....

3. Válassza ki a felsorolásból, majd írja a táblázat megfelelő rovatába a rendőrség szolgálati ágai, szolgálatai és szakszolgálatai betűjelét! 8 pont

- a) bűnügyi b) tűzszerész c) közrendvédelmi d) ügyeleti
e) gazdasági f) kommunikációs g) rendőri csapatkerő h) állami futárszolgálat

szolgálati ág	szolgálat	szakszolgálat
a), c), f)	b), d), g), h)	e)

4. A közlekedésrendészeti szolgálati ághoz tartozó rendőrök feladatai közül írjon le hármat a pontozott vonalra! **3 pont**

Lehetséges válaszok: alapvetően közlekedéssel kapcsolatos feladatokat látnak el, például:

- a közúti forgalom irányítása, korlátozása, illetve szüneteltetése, a forgalom segítése, ellenőrzése, baleseti helyszínelés
- a közlekedési rendszabályok megtartásának, a járműhasználat szabályszerűségének, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartásának, a jármű birtoklása jogszerűségének, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatai, a jármű közlekedésbiztonsági állapota és adatai ellenőrzése,
- a vezetési képesség ellenőrzése,
- a járművezetésre jogosító engedély (okmány), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedély (okmány), a rakományhoz tartozó okmányok ellenőrzése

Megjegyzés: bármely három helyesen leírt rendőri feladat esetén jár a 3 pont. Több helyes válasz megadása esetén is csak 3 pont adható a feladatra.

5. Írja a pontozott vonalra a rövidítésekben megadott szervek teljes nevét! Ügyeljen a helyesíráásra! **4 pont**

- a) ORFK: **Országos Rendőr-főkapitányság**
- b) TIBEK: **Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ**
- c) NVSZ: **Nemzeti Védelmi Szolgálat**
- d) BvOP: **Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága**

6. Melyek nem fegyveres szervek az alább megadottak közül? Aláhúzással jelölje választását! **2 pont**

- 1. Terrorelhárítási Központ
- 2. Közlekedési Hatóság
- 3. Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- 4. Magyar Honvédség

7. Jelölje X jellel a táblázat megfelelő oszlopába, hogy a felsoroltak közül melyek központi, területi, illetve helyi rendvédelmi szervek! **6 pont**

Szervek	Központi	Területi	Helyi
Készenléti Rendőrség		x	
Szekszárdi Rendőrkapitányság			x
Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság		x	
Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság	x		
Határrendészeti Kirendeltség, Kelebia			x
Monori Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság			x

8. Válaszoljon a katasztrófavédelem területére vonatkozó kérdésekre! **12 pont**

A) Soroljon fel három természeti eredetű katasztrófát! Írja a pontozott vonalra!

Lehetséges válaszok: árvíz, belvíz, gyors felmelegedés okozta áradások, hőség, rendkívüli hideg, heves viharok, tornádó, özvívyszerű esőzések, földrengés, földcsuszamlás

- B) Nevezze meg pontosan, és írja a táblázat megfelelő rubrikájába a katasztrófavédelem feladatellátását meghatározó alapvető jogszabályt!

a törvény megnevezése	a kiadásának éve	a törvény száma
a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló	2011. évi	CXXVIII.

Megjegyzés: csak a hibátlan megoldásért jár az 1 pont.

- C) Egészítse ki a mondatot!

A katasztrófavédelem központi szerve a **BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság**, amely országos hatáskörrel és illetékességgel rendelkező államigazgatási feladatot is ellátó rendvédelmi szerv.

Megjegyzés: csak a hibátlan megoldásért jár az 1 pont.

- D) Mutassa be tömören a katasztrófavédelem szervezetén belül a polgári védelem célját/rendeltetését, és írja a pontozott vonalra!

A polgári védelem olyan állami feladat-, eszköz- és intézkedési rendszer, amelynek célja a katasztrófa, illetve fegyveres összeütközés esetén a **lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint a lakosság felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében.**

Megjegyzés: minden megadottól eltérő, de tartalmilag helyes megoldás elfogadható. A feladatelemre 2 pont adható.

- E) Írjon le saját szavaival megfogalmazva három olyan feladatot, amelyet a polgári védelem végez árvíz idején!

Lehetséges válaszok:

- a tájékoztatás, figyelmeztetés, riasztás,
- a lakosság felkészítése a védekezés idején javasolt magatartásra,
- ellátás az egyéni védőeszközökkel,
- a lakosság kimenekítése, kitelepítése és befogadása,
- gondoskodás a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak (különösen víz-, élelmiszer-, takarmány- és gyógyszerkészletek, állatállomány) és a kritikus infrastruktúrák védelméről,
- védelmi célú építmények fenntartása,
- a kárterület felderítése, mentés, elsősegélynyújtás, mentesítés és fertőtlenítés, ezekkel összefüggő ideiglenes helyreállítás

Megjegyzés: minden megadottól eltérő, de tartalmilag helyes megoldás elfogadható. Több helyes válasz megadása esetén is csak 3 pont adható a feladatrészre.

- F) Írjon két olyan, nem rendvédelmi szervet, amellyel a polgári védelem a feladatellátása során együttműködik!

Lehetséges válaszok: **állami mentőszolgálat, Magyar Honvédség, állami meteorológiai szolgálat, vízügyi igazgatási szervek, egészségügyi államigazgatási szervek, önkormányzatok**

9. **Húzza alá, hogy a felsorolásban szereplők közül mely tevékenységek nem tartoznak a büntetés-végrehajtási szervezet feladatai közé!** **2 pont**

a) határforgalom-ellenőrzés,

b) büntetőintézeti kényszerintézkedések végrehajtása,

c) fokozott ellenőrzés,

d) szabadságelvonással járó büntetések végrehajtása,

e) szabálysértési elzárások végrehajtása

10. **Fejtsse ki saját szavaival (1-2 mondatban), hogy mit jelent a rendőr intézkedési kötelezettsége!** **2 pont**

A rendőr jogkörében eljárva **köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni**, ha olyan **tényt vagy körülményt észlel**, illetőleg hoznak tudomására, amely **rendőri beavatkozást igényel**.

Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában **intézkedésre alkalmas állapotban** van.

Megjegyzés: a saját megfogalmazású, de a megadottal tartalmilag azonos válasz elfogadható.

11. **Rendőri intézkedések és a kényszerítő eszközök** **2 pont**

- A) Egészítse ki a rendőri intézkedések alapelveit tartalmazó felsorolást! (1 pont)

jogszerűség, **szakszerűség**, szükségesség, arányosság, eredményesség, kulturáltság, objektivitás, biztonságosság

- B) Fejtsse ki a rendőri intézkedések alapelvei közül az arányosság követelményének lényegét! (1 pont)

A rendőri intézkedés nem okozhat olyan **hátrányt**, amely nyilvánvalóan **nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával**. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell **választani**, amely az **eredményesség biztosítása** mellett az intézkedéssel érintettre a **legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár**.

Megjegyzés: a saját megfogalmazású, de a megadottal tartalmilag azonos válasz elfogadható.

12. **Válassza ki, és írja a megfelelő helyre a személyi szabadságot korlátozó és nem korlátozó intézkedések számát!** **8 pont**

1. biztonsági intézkedés 2. igazoltatás 3. elfogás 4. ruházat- csomag- és a jármű átvizsgálása
5. felvilágosítás kérés és adás 6. fokozott ellenőrzés 7. előállítás 8. elővezetés

A) személyi szabadságot nem korlátozó intézkedések: **2., 4., 5., 6.**

B) személyi szabadságot korlátozó intézkedések: **1., 3., 7., 8.**

13. **Egészítse ki a rendőrség által alkalmazott egyéni kényszerítő eszközöket tartalmazó felsorolást!** **3 pont**

1. testi kényszer, 2. **bilincs**, 3. vegyi eszköz, elektromos sokkoló, rendőrbot, kardlap,
4. **szolgálati kutya**, 5. útzár/megállásra kényszerítés, 6. **lőfegyverhasználat**

14. Válaszoljon a rendvédelmi szervek hivatásos szolgálati jogviszonyához kapcsolódó kérdésekre! 12 pont

- A) Nevezze meg pontosan, és írja a táblázatba, hogy a szolgálati viszony létesítése tekintetében mely törvény hatálya alá tartoznak a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjai!

a törvény megnevezése	kiadásának éve	a törvény száma
a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló	2015. évi	XLII. tv.

Megjegyzés: csak a hibátlan megoldásért jár az 1 pont.

- B) Mely állampolgári jogainak korlátozását vállalja a rendészeti szervek hivatásos állományú tagja? Húzza alá a felsorolásban!

a) Lelkiismereti és vallásszabadság joga

b) Egvesülési jog

c) Választójog

d) A megfelelő vagy tisztességes eljáráshoz való jog

- C) Igaz vagy hamis az állítás? Húzza alá a helyes választ!

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv személyi állományába tisztjelöltek is tartozhatnak.

Igaz Hamis

- D) Ki jelentkezhet a rendvédelmi szervek hivatásos állományába? Egészítse ki a hivatásos szolgálati jogviszony létesítésének feltételeit tartalmazó hiányos felsorolást!

<p>AKI</p> <p>Önként jelentkezik.</p> <p>Betöltötte a 18. életévét.</p> <p>Magyar állampolgár.</p> <p>Magyarországi állandó lakcíme van.</p> <p>Rendelkezik érettségi bizonyítvánnyal és a feladat ellátásához szükséges szakmai végzettséggel.</p> <p>Cselekvőképes.</p> <p>Elfogadja egyes alkotmányos jogainak Hszt. szerinti korlátozását.</p> <p>Büntetlen előéletű.</p> <p>A hivatásos szolgálatra egészségi, pszichikai és fizikai szempontból alkalmas.</p>

15. Elsősegélynyújtás

7 pont

- A) Írja le röviden az elsősegélynyújtás célját (1 pont)!
Lehetséges válasz: az elsősegélynyújtás célja az életmentés, illetve a további egészségkárosodás megelőzése.
- B) Írjon le két jellemző ételmérgezéses tünetet!
Lehetséges válasz: émelygés, hányás, görcsös hasi fájdalmak, hasmenés/székrekedés, fejfájás, láz, sokk jelei, súlyos esetben ájulás
- C) Milyen elsősegélyre van szükség ételmérgezés esetén? Írjon kettőt!
Lehetséges válasz: fekvő helyzetbe helyezés, folyadékpótlás, lázcsillapítás, fájdalomenyhítés, orvosi tanács, segítség kérése
- D) Egészítse ki a stabil oldalfekvés elsősegélynyújtásban betöltött szerepét ismertető szöveget!

A stabil oldalfekvés az elsősegélynyújtás egyik legfontosabb műfogása. Biztosítani lehet vele az **eszméletlen** sérült **szabad** légzését.

16. Válaszoljon a hivatásos állománycsoportokra, a rendfokozatokra és szolgálati érintkezésekre vonatkozó kérdésekre!

8 pont

- A) A rendvédelmi szervek működésére jellemző függőségi viszonyok ismeretében határozza meg, és írja be, hogy mely fogalomra vonatkoznak a meghatározások!
Alárendelt: az, aki valamely előljárójához szolgálati beosztás, különös parancs vagy utasítás alapján – akár ideiglenes jelleggel is – be van osztva.
Feljebbvaló: az, akinek magasabb rendfokozata van, és az alacsonyabb rendfokozatúval nem áll előljárói viszonyban.
- B) A szolgálati ügyek intézésének a módja, amikor az ügy a közvetlen parancsnok és a közbeeső szolgálati előljárók útján jut ahhoz, akinek abban döntési, utasítási, parancsadási, intézkedési joga vagy kötelessége van.
Húzza alá, hogy a felsorolás mely fogalmára vonatkozik a magyarázat!

1. szolgálati út

2. jelentések és jelentkezések rendje

3. a parancs kiadásának és végrehajtásának rendje

- C) Melyik rendfokozati állománycsoportba tartozik az őrmesteri rendfokozat? Húzza alá a megfelelőt a felsorolásban!

tiszthelyettesi tiszti főtiszti tábornoki

- D) Tegyen relációs jelet (=, >, <) az egyes állománycsoportok rendfokozatai közé!

alezredes = őrnagy < ezredes > hadnagy = százados

17. Fogalmazza meg a rendvédelmi szervek személyi állományával szemben támasztott öltözködési, megjelenési és ápoltsági követelményeket!

1 pont

Lehetséges válasz: A fegyveres szervek állományába tartozók feladatuk ellátása során az állampolgárok széles körével kerülnek kapcsolatba. Ezért különösen fontos az ápoltság, kifogástalan külső, a tiszta, szabályszerűen viselt egyenruházat és felszerelés, a magabiztos, fegyelmezett, kulturált magatartás, amely bizalmat ébreszt az állampolgárokban.

18. Válaszoljon a tereptanra vonatkozó kérdésekre!

4 pont

A) Írja le röviden a nyílt terep jellemzőit a pontozott vonalra!

Lehetséges válasz: **A nyílt terepen kiemelkedő tereptárgyak nem találhatók, a növényzet, az építmények és a domborzat a kilátást és az áttekintést nem akadályozza.**

B) Mi a méretarány? Húzza alá a helyes választ!

1. A térképen a térképjelek összessége.
2. A térkép tájolásához használt eszköz.

3. A térképen a kisebbítés arányszáma.

C) Írjon két példát a térkép alkalmazására a rendvédelmi szervek tevékenységében!

Lehetséges válasz: **felderítés, terepen a tájékozódás, járőrtevékenység, útirány tervezése, államhatár meghatározása, eltűnt személy keresése**

19. A jogellenes cselekmények felosztása

5 pont

A) Egészítse ki a jogellenes cselekmények és a társadalomra veszélyesség fogalmát kifejtő mondatokat!

Jogellenes cselekmény: az a társadalomra veszélyes emberi magatartás (tevékenység vagy mulasztás), amelyet a jogalkotó szerv a társadalomban általánosan elfogadott normák (érdekek vagy értékek) **megsértése** vagy veszélyeztetése esetén azzá nyilvánít.

Társadalomra veszélyesség: az az emberi magatartás, az a tevékenység vagy mulasztás, amely Magyarország állami, társadalmi vagy gazdasági rendjét, az állampolgárok személyét vagy jogait sérti vagy **veszélyezteti**.

B) Egészítse ki a mondatokat!

A jogellenes cselekményeket a társadalomra veszélyességük szempontjából alapvetően két nagy csoportba sorolhatjuk, ezek a **szabálysértések** és a **bűncselekmények**.

A bűncselekmények a súlyosságuk szerint lehetnek **büntettek** és **vétségek**.

20. Milyen fogalmakat jelölnek az alább megadott meghatározások?

4 pont

Írja be a táblázat megfelelő rubrikájába!

	FOGALOM	MEGHATÁROZÁS
1.	nyomozás	A büntetőeljárás első szakasza.
2.	ártatlanság vélelme	Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg bűnösségét a bíróság jogerős határozatában meg nem állapította.
3.	kényszergyógykezelés	Önállóan, büntetés kiszabása helyett alkalmazható gyógyító jellegű büntetőjogi intézkedés.
4.	terhelt	Az a személy, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak.